
Márton Evelin

VOLFRÁM*, AZAZ A FARKASHAB

1993. május, nyolcadik emelet, Újpiac. W. P. már hajnali 9 órakor felébredt, azt mondja, elszökött otthonról. Mint minden nap. Margarinos kenyeret eszünk, Vegetával, úgy a legjobb. A konyhánkat késő délutánig süti a nap. Fölöttünk a szurkozott tömbháztető, rajta régi televízióantennák, és Pimbi, a szomszédasszony, aki fent napfürdőzik májustól októberig, ha szép az idő. A tetőn gubbasztunk, és a távoli domboldalt fürkésszük. Indulni kellene iskolába, de péntek délután van, semmi kedvünk menni.

Visszatértünk W. P-vel a felforrósodott konyhába, hogy üzenjek anyámnak, este miért érek majd későn haza. Mit írtál, hogy hová mész? – kérdezte W. P., és áthajolt a vállamon, amit éppen megvonok. Hiába meresztgeti a szemét, nem tudja kiolvasni a kézírásomat, igaz, én sem az övét. Azt különben lehetetlen, betűi halszállkák. Maripen, az irodalomtanárnőnk azt állítja, nem is tud írni. W. P-vel még az óvodából ismerjük egymást. A szülei tudósok, elszöktek Amerikába már hét éve. Ott élnek, és küzdenek, hogy W. P-t és a másik mákvirágot, az öccsét kivihessék magukhoz.

Innen kifelé visznek mindent – mondogatja Kacsza bácsi, az adóellenőr, családi hű barát, akihez néha kora reggel vagy ebédidőben ellátogatok az Adóhivatalba, és ketten jól elvagyunk.

W. P. és Pipacska, az öccse a nagyanyjukkal laknak, a Régiplachoz közel. Talán ezért kedveljük egymást, mármint a piac miatt. W. P. velem egyidős, de én sokkal öregebb vagyok nála fejben, és persze testben is. Utóbbi nem túl nagy áldás, de ezzel legalább mindenki így van. Ez vigasztaló. Sokféle bánatom van mostanában, amelyekkel nem tudok mit kezdeni. Kacsza bácsi szerint hagyni kell a dolgokat, hogy maguktól elrendeződjenek, de nem tudom, higgyek-e neki. Különben nem akarok rendet rakni, csak ez a rémes rendetlenség is idegesít. Például itt van W. P. Mit akarok tőle vajon? Nem bízom benne, de másban sem.

A második órára értünk be, világirodalom Maripennel, akit nem szeretünk, de jókat mond. A pénteki órarend egyébként kampó, és unalom.

Délben egy órától polgári nevelést tanít nekünk Mrázik úr, aki már túl van legalább két féldecin és egy sörön. A tárgyat ugyanannyira unja, mint mi, és hozzá is úgy passzol, mint hozzánk. Tudjuk, hogy mit illik, és a jogainkat is nagyjából, de nem sokat érünk vele. Ezzel Mrázik tanár úr egyetért, de azért könyörtelenül leadja az anyagot, és vissza is kell neki böfögni. Ő mondja így, és nekünk tetszik, holott érezzük a kijelentésben rejlő mélyesleges lenézést és bánatot. Kézimunkaóra is van, külön. W. P. és a többi fiú mehet a műhelybe, nekünk varrni kell Árinkával, aki az osztályfőnökünk, és kétszínű személy. A műhelyből Persinariu bácsi elkergetett, és varrni sem járok. Hiányzásaim csillagai sűrűn ragyognak, Árinka folyton szid, leperereg rólam, nem ő az egyetlen. Közepesen tanulok, a magaviseletem rossz. Csak az vigasztal, hogy W. P. sem áll sokkal jobban. Az utolsó óra torna, ellógtunk a tanárral együtt.

Tzippi nem sokkal idősebb nálunk, még egyetemista. Dragov tanár urat helyettesíti, reméljük, legalább addig, amíg líceumba kerülünk. Ott hátha megszabadulunk tőle, különös örömét leli abban, hogy gyermekeket kínozzon. Dragov szertornász volt fiatalabb korában, lehet, ott szorult belé a gyűlölet. Nem hajlandó elfogadni, hogy minden test nem képes ugyanarra. Szerinte a teljesítmény nem a test, hanem az agy munkájának eredménye, az akaraté, ami bennünk egyáltalán nincs. Tzippi kézilabdázni tanít, mindenkinek megtalálta a helyét a pályán.

Tarva, akit Dragov folyton csesztet, hogy fusson, mert kövér, kiválóan tud kapura dobni, a lényeg az, hogy eleve ott állhasson a kapu közelében. Ha megkaparintja a labdát, vége mindennek. A kapus én vagyok, de ha Tarva dob büntetőt, meg sem próbálok kivédeni. Egyszer vállaltam a nemes feladatot. Olyan volt, mintha szekér ütött volna el. A telitalálat labdástól felragasztott a hálóra, és az iskola falához csapott.

Tzippi azt javasolta, menjünk óra helyett a központi parkba, rohangászszunk és hemperegjünk kedvünk szerint. Frankó ötlet, kár, hogy a többi tanárunk nem ilyen. W. P-vel a Heuréka klubba szeretnénk bejutni ma este, ha már elég sötét lesz. A Heuréka az Újpiac mögött működik, régebben a Liliom mosoda és tisztító volt az épületben, a szárítójába rendezték be a biliárdszalont, bárt és tánctermet. Az esti tagozatosoktól hallottunk a helyről, délutánonként összefutunk velük a suliban, és ők már mindent tudnak.

1993. június 1., gyereknapi. Nem kaptam semmit, anyám azt mondta, azért, mert úgy viselkedem, mintha már nem volnék gyerek. Hülyeség. A Heurékából elkergettek, mondván, hogy még túl kicsik vagyunk a klubbo-

záshoz. Mindenki ezzel jön, miközben nyaggatnak számtalan dologgal, ami a jövőben várható. A suliban folyton változik minden, a tanárok hangulata is. *Az itt is jobb, mint otthon* falfirka dicsősége kezd megkopni az emeleti mosdóban. Nyaranta dolgozunk. Én apámnál falun, amit kell. W. P. a központi parkban fagyaltot árul és pattogatott kukoricát. A szülei nem küldenek zsebpénzt, úgy vélik, a gyerekeket nem kell elkényeztetni, mert csak gajra mennek. Így nevelnek őket, az óceánon túlról, és sokan nem is hiszik, hogy a két mákvirág szülei valóban léteznek, és tényleg Amerikában. Azt sem értik, miért nem vitték még *ki* őket, hiszen ímé, eljött a szabad világ. Nem is érthetik szegények, bocsánattal legyen mondva. Dédapám ezzel a formulával mondott ki mindent, ami eszébe jutott, a régi szép időkben is, amikor az ember jobban járt, hogyha hallgatott. A munkát nem bánjuk, de amikor felvetettük, hogy szakiskolában kellene továbbtanulnunk, családjaink kiakadtak az óceán innenső és túlsó partján. Szüleink szerint magasabbra kell törekednünk. Nem nagy kedvet érzünk ehhez W. P.-vel.

1994. június. Településünk januártól felvételre került a mártír városok sorába. 1989 decemberében, ami olyan távolinak tűnik, mintha egy évtized telt volna el azóta, valóban lelőttek vétlen embereket az utcán, valakik. A mártírszerep amúgy divat, sokan hódolnak ennek. Cselekedeteiket azzal magyarázzák, hogy csakis sorsunk jobbra fordulásáért vállalták az áldozatos munkát, a megaláztatásokat vagy a besúgást. Papa Voj televíziójában a műsorvezetők szinte napi gyakorisággal mutatnak egy-egy ilyen új szentet. Városunk polgármestere örült fazon, és ez így lesz még egy darabig, mert a többségnek megfelel. Nekünk nem felel meg, mondja anyám, de csak hal-kan, mert a polgármester rúgatta ki a munkahelyéről, majd egyévi bünti után visszahelyeztette ugyanoda, a *fejlesztésre*, ahol azóta is fejleszt.

Amúgy cirkusz van, mert felvételizünk a napokban, végül ugyanabba az iskolába, ahová korábban is jártunk. Kacsza bácsi tavaly ősszel meghalt. Árva vagyok. Anyám szerint idióta. Lehet, hogy igaza van.

Év eleje óta minden nap elmondták az iskolában és otthon egyaránt, hogy semmirevalók vagyunk, nem lehet ránk bízni a jövőt. Mintha egy bőröndről beszélnének! W. P.-vel herótunk van az egészszől, már nem emlegetjük a szakiskolát, pedig az lett volna az igazi. Gyávák vagyunk, ez az igazság. Azt tervezzük, hogy elszökünk Afrikába. Csak nem tudjuk, hogyan szerezzünk útlevelet, ahhoz a szüleink is kellenének. W. P.-nek gyakorlatilag nincsenek is szülei, az enyémekek szanaszét.

Felvételiztünk. A matektól rettegek, képtelen vagyok felmérni, mit csináltam jól, mit nem. Mrázik tanár úr vigyázott fel ránk, aki párhuzamos a reáltudományokkal, akárcsak én. W. P. az algebrát oldotta meg, szerinte az elég. Én csak a mértant, azt tudtam. Most megyünk, hogy bedobáljunk pár szendvicset és üveg vizet anyámnak és W. P. nagyanyjának, akik már tegnap óta ott vannak az *élőláncban* a templom körül. Városunk polgármestere bejelentette, hogy lebontatja a középkori eretnek épületet, túl sok helyet foglal, kevés a városban a fa, tehát parkosítja a helyét, az sokkal ökumenikusabb, mint egy templom.

Bejutottunk. W. P. nagyanyja anyámmal konyakozik. Mi újra a Heuréka klubbal próbálkozunk, hátha elég megviseltnek nézünk már ki.

Ismét elkergettek, de azt mondták, menjünk vissza szeptemberben, hátha beérünk addig.